email: citypulse@gujaratmitra.in

CITY પલ્સ

ગુજરાતમિત્ર

શુક્રવાર ૧૦ એપ્રિલ, ૨૦૨૬ ૭

કોંક્રીટ વચ્ચે હરિયાળું સ્વપ્ન

અલ્પા શાહનું ગ્રીન લિવિંગ મોડેલ

વડોદરાના ઝડપી અને આધુનિક શહેરજીવનમાં, જ્યાં ઊંચી ઈમારતો અને વ્યસ્ત સમયસૂચિ વચ્ચે કુદરતનો સ્પર્શ ઓગળતો જાય છે, ત્યાં એક ફ્લેટ એવો પણ હોય છે જે શહેરની વચ્ચે હોવા છતાં પ્રકૃતિની ગોદમાં હોવાનો અનુભવ કરાવે છે. આ છે અલ્પા શાહનું ઘર–એક એવી જગ્યા, જ્યાં ૩૦૦થી વધુ છોડ માત્ર સજાવટ નથી, પરંતુ જીવનશૈલી છે.

✦હરિયાળું ઘર, જીવંત અનુભવ

અલ્પા શાહનો ફ્લેટ અંદર પ્રવેશતા જ એક અલગ દુનિયામાં લઈ જાય છે. લિવિંગ રૂમમાં ગોઠવાયેલા ડિઝાઇનર પ્લાન્ટ્સ, બાલ્કનીમાં ખીલેલા લીલા શેડ્સ, બાથરૂમમાં ઓક્સિજન આપતા છોડ અને રસોડામાં ઉગાડેલી શાકભાજી–ઘરના દરેક ખૂણામાં પ્રકૃતિની હાજરી અનુભવી શકાય છે. તેમણે માત્ર જગ્યા ભરવા માટે નહીં, પરંતુ દરેક છોડને વિચારપૂર્વક સ્થાન આપ્યું છે. સ્નેક પ્લાન્ટ જેવી જાતિઓ હવાની ગુણવત્તા સુધારે છે, જ્યારે પાલક અને મેથી જેવા શાકભાજી તેમના દૈનિક જીવનમાં તાજગી ઉમેરે છે.

શોખ નહીં, જીવન સાથેનો સંબંધ

અલ્પાબેન માટે ગાર્ડનિંગ એક સમયપાસ નથી. તેઓ કહે છે, "છોડો મારી સાથે વાત કરે છે. હું તેમને સંગીત સંભળાવું છું, અને તેઓ મને શાંતિ આપે છે." આ સંબંધમાં સંભાળ, લાગણી અને ધીરજ–all blend together. છોડોને ઉછેરવાની પ્રક્રિયા તેમને માત્ર વ્યસ્ત રાખતી નથી, પરંતુ માનસિક શાંતિ અને સંતોષ પણ આપે છે.

સર્જનાત્મકતા અને સસ્ટેનેબિલિટીનો સંગમ

અલ્પા શાહની ગાર્ડનિંગ પદ્ધતિમાં એક વિશેષતા છે–રીયુઝ અને રિસાયકલ. તૂટેલા ચાના કપ, જૂની પાણી અને દૂધની બોટલો, વપરાઈ ગયેલા કન્ટેનર્સ–આ બધું તેમના માટે કચરો નહીં, પરંતુ સર્જન માટેનું સાધન છે. આ અભિગમ માત્ર ખર્ચ બચાવતો નથી, પરંતુ પર્યાવરણ પ્રત્યેની જવાબદારીનું પણ પ્રતિબિંબ છે. શહેરમાં સસ્ટેનેબલ લિવિંગ કેવી રીતે શક્ય છે, તેનો જીવંત ઉદાહરણ તેમના ઘરે જોવા મળે છે.

ગ્રીન લિવિંગ માટે અલ્પા શાહના ટિપ્સ

- નાની જગ્યાથી શરૂઆત કરો–બાલ્કની કે વિન્ડો પાસે
- ઓછી કાળજીમાં ઉગતા છોડ પસંદ કરો
- વેસ્ટ મટિરિયલનો ઉપયોગ કરીને પોટ્સ બનાવો
- રોજ થોડો સમય છોડો સાથે વિતાવો
- કુદરત સાથે જોડાવાને જીવનશૈલી બનાવો
- અલ્પા શાહની કહાની માત્ર એક વ્યક્તિની સિદ્ધિ નથી તે શહેરમાં કુદરતને ફરી જીવંત બનાવવાનો સંદેશ છે.
- એક નાનકડા ફ્લેટમાં પણ, જો ઈચ્છા હોય, તો આખું એક હરિયાળું ગામ વસાવી શકાય છે

શિક્ષિકાથી ગાર્ડનિંગ પ્રેરણાસ્ત્રોત

બી.એસસી. ફિઝિક્સ અને મોન્ટેસોરી શિક્ષણ ધરાવતી અલ્પા શાહે દુબઈમાં ૧૫ વર્ષ સુધી શિક્ષણ ક્ષેત્રે સેવા આપી. વડોદરા પરત ફર્યા પછી તેમણે પોતાના જીવનને નવી દિશા આપી–કુદરત સાથે જોડાઈને. આજે તેઓ માત્ર ગાર્ડનર નહીં, પરંતુ માર્ગદર્શક પણ છે. ઘણા લોકો તેમના પાસેથી ગાર્ડનિંગ શીખે છે અને પોતાના ઘરમાં હરિયાળી લાવવાનો પ્રયાસ કરે છે.

શહેરમાં ગામનો અહેસાસ

દરરોજ સવારમાં ચાની ચુસકી સાથે છોડોની વચ્ચે બેસીને તેઓ જે શાંતિ અનુભવ કરે છે, તે શહેરના ગડમથલમાં દુર્લભ છે. તેઓ કહે છે, "મને લાગે છે કે હું મારા પોતાના બગીચામાં જીવું છું–જાણે કોઈ નાનકડા ગામમાં હોઉં." આ અનુભવ માત્ર વ્યક્તિગત નથી–તે દરેક માટે પ્રેરણા છે કે કુદરતને નજીક લાવવું શક્ય છે, ભલે જગ્યા નાની હોય.

કલા અને કુદરતનું અનોખું જોડાણ

ગાર્ડનિંગ ઉપરાંત, અલ્પાબેન એક સ્વ-પ્રેરિત કલાકાર છે. મધુબની અને વરલી પેઇન્ટિંગ શીખવતા તેઓ વિવિધ ઉંમરના લોકોને સર્જનાત્મકતા તરફ દોરી રહ્યા છે. તેમના માટે કલા અને કુદરત બંને જીવનના બે પાંખ છે–એક મનને રંગે છે, તો બીજું આત્માને શાંત કરે છે

પરંપરા થી નવી દિશાઓ સુધી

'શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ'માં સર્જનાત્મકતાનો જીવંત સંવાદ

વડોદરાની Faculty of Fine Arts, Maharaja Sayajirao University of Baroda માત્ર એક શૈક્ષણિક સંસ્થા નથી–તે એક જીવંત સર્જનાત્મક પરંપરા છે, જ્યાં કલા માત્ર શીખવાતી નથી, પણ સતત જીવંત રાખવામાં આવે છે. આ પરંપરાને નવી ઊંચાઈ આપતો તાજેતરનો પ્રદર્શન "શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ" એ વર્તમાન શિક્ષકોની સર્જનાત્મક શક્તિ અને વિચારોની વિવિધતા રજૂ કરે છે.

આ પ્રદર્શનમાં ભાગ લેનારા ૩૩ શિક્ષકો વિવિધ વિભાગોમાંથી આવ્યા છે–પેઈન્ટિંગ, સ્કલ્પચર, એપ્લાઈડ આર્ટ, પ્રિન્ટમેકિંગથી લઈને ન્યૂ મિડિયા સુધી. દરેક કૃતિ માત્ર એક આર્ટવર્ક નથી, પરંતુ એક વિચાર, એક પ્રશ્ન અને એક અભિવ્યક્તિ છે. "શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ" એ માત્ર એક પ્રદર્શન નથી; તે એક દસ્તાવેજ છે–જે બતાવે છે કે શિક્ષકો માત્ર માર્ગદર્શન આપતા નથી, પરંતુ પોતે પણ સતત સર્જનમાં રોકાયેલા છે. તેઓ પોતાના કાર્ય દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ માટે જીવંત ઉદાહરણ બની રહે છે.

પરંપરાના મજબૂત પાયા

ફાઇન આર્ટ્સ ફેકલ્ટીની શરૂઆત જ એક દ્રષ્ટિ સાથે થઈ હતી–કલાને માત્ર વિષય નહીં, પણ વિચારધારા તરીકે સ્થાપિત કરવાની. આ દ્રષ્ટિને આકાર આપનાર મહાન નામોમાં N. S. Bendre, Sankho Chaudhuri અને K. G. Subramanyan જેવા દિગ્ગજ શિક્ષકોનો સમાવેશ થાય છે. તેમના પગલે ચાલતાં તેમના વિદ્યાર્થીઓ–Jyoti Bhatt, Gulam Mohammed Sheikh, Mahendra Pandya, Ramesh Pandya, Vinod Shah, V. R. Patel, Feroz Katpitia, Jyotsna Bhatt અને Ratan Parimoo જેવા કલાકારો જોડાયા અને આ પરંપરાને વધુ મજબૂત બનાવી. અહીં સુધી કે Jeram Patel અને Nasreen Mohamedi જેવા અન્યત્રથી આવેલા કલાકારો પણ ટૂંક સમયમાં વડોદરાના કલા દ્રશ્યનો અભિન્ન ભાગ બની ગયા.

સાતત્ય અને નવી શોધનો સંગમ

ફેકલ્ટીની વિશેષતા એ છે કે તે માત્ર પોતાની પરંપરામાં બંધાઈ નથી રહી. નવી પેઢીઓ સાથે, નવા વિચારો અને નવા પ્રયોગો સતત જોડાતા રહ્યા છે."શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ" આ જ સંવાદને આગળ વધારે છે–એક તરફ ભૂતકાળ સાથેનું ગાઢ જોડાણ અને બીજી તરફ નવી દિશાઓની સતત શોધ. આ દ્વંદ્વ જ આ સંસ્થાને જીવંત અને સમૃદ્ધ બનાવે છે.

નવા માર્ગોની સંભાવના

"શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ" માત્ર વર્તમાનનો ઉત્સવ નથી–તે ભવિષ્યની સંભાવનાઓનો સંકેત છે. આ પ્રદર્શન દર્શાવે છે કે કલા સતત બદલાતી પ્રક્રિયા છે, જ્યાં દરેક કૃતિ એક નવા માર્ગ તરફ દોરી જાય છે. વડોદરાની આ કલા પરંપરા માત્ર ઇતિહાસ નથી–તે એક જીવંત વારસો છે, જે દરેક નવી પેઢી સાથે વધુ ઊંડો અને વિશાળ બનતો જાય છે. "શિફ્ટિંગ પ્રેક્ટિસ" એ આ જ સફરની એક સુંદર ઝલક છે–જ્યાં પરંપરા અને નવીનતા એકસાથે રંગે છે સર્જનાત્મકતાનો કેનવાસ.

"શૌક બહોત બડી ચીજ હૈ''

વડોદરાના એન્જિનિયરે કર્યો રૂ.'1'ની નોટોનો અનોખો સંગ્રહ

વડોદરાના સિવિલ એન્જિનિયર ફૈઝલ દુધવાલાએ એક સરળ વિચારને અસામાન્ય સંગ્રહમાં પરિવર્તિત કર્યો છે. તેમણે વિશ્વભરના 82 દેશોની '1'ની નોટોનો સંગ્રહ કર્યો છે, જેમાં એશિયા, આફ્રિકા, યુરોપ, ઉત્તર અને દક્ષિણ અમેરિકા, અને ઓસેનિયાના દેશોનો સમાવેશ થાય છે. આ સંગ્રહમાં એવા દેશોની નોટો પણ છે જે હવે અસ્તિત્વમાં નથી એટલે કે વિલિન થઈ ગયા છે. ફૈઝલને નાની ઉંમરે જ સિક્કા, ચલણી નાણાં અને પ્રાચીન વસ્તુઓના સંગ્રહનો શોખ તેમના પિતાને જોઈને પડ્યો હતો. જોકે, કોરોના દરમિયાન તેમના વિસ્તારમાં લોકડાઉન હતું ત્યારે તેમણે આ શોખને ગંભીરતાથી અપનાવ્યો હતો. પિતાના સંગ્રહને જોઈને તેમની રુચિ વધી હતી અને વિદેશમાં રહેતા મિત્રોની મદદથી તેમણે પોતાનો અનોખો સંગ્રહ શરૂ કર્યો હતો. ફૈઝલ માટે '1'નો આંક પ્રતીકાત્મક છે જે દરેક મહત્વપૂર્ણ વસ્તુની શરૂઆતનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. તેમણે જણાવ્યું

હતું કે, ફુગાવો અને ડિજિટલ પેમેન્ટ્સના ઉદયને કારણે વિશ્વભરમાં '1'ની નોટો ધીમે ધીમે અસ્તિત્વમાંથી ખતમ થઈ રહી છે. નેપાળ, જાપાન, અને UAE જેવા દેશોએ આવી નોટોને પહેલેથી જ બંધ કરી દીધી છે, જ્યારે ઊંચા ફુગાવા અથવા કડક ચલણી નિયંત્રણ ધરાવતા દેશોમાં આ નોટો દુર્લભ બની ગઈ છે. જે તેમના સંગ્રહનું મૂલ્ય વધારે છે. તેમના સંગ્રહમાં કતારની ફિફા વર્લ્ડ કપ નોટ, સાઉદી અરેબિયાની G20 સમિટ નોટ, અને ફિજીની 7-ડોલરની અનોખી નોટ જેવી ખાસ સ્મારક નોટોનો સમાવેશ થાય છે, જે ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક રીતે સમૃદ્ધ છે. "સૌથી નાની ચલણી નોટ પણ દેશના આર્થિક પાયા અને લોકોના જીવનને દર્શાવે છે," ફૈઝલએ ઉમેર્યું હતું. હવે તેઓ તેમના સંગ્રહને પ્રદર્શિત કરીને તેનો નાગારિકોને મહત્વપૂર્ણ સંદેશ પહોંચાડવા માંગે છે, નાનામાં નાની વસ્તુઓ પણ ઐતિહાસિક અને પ્રતીકાત્મક મહત્વ ધરાવી શકે છે. સંગ્રહ ઉપરાંત, ફૈઝલ કોન્સર્ટ ફોટોગ્રાફી પણ કરે છે અને સરકારી વિભાગોમાં ખાનગી કન્સલ્ટન્ટ તરીકે પણ સેવા આપે છે.